

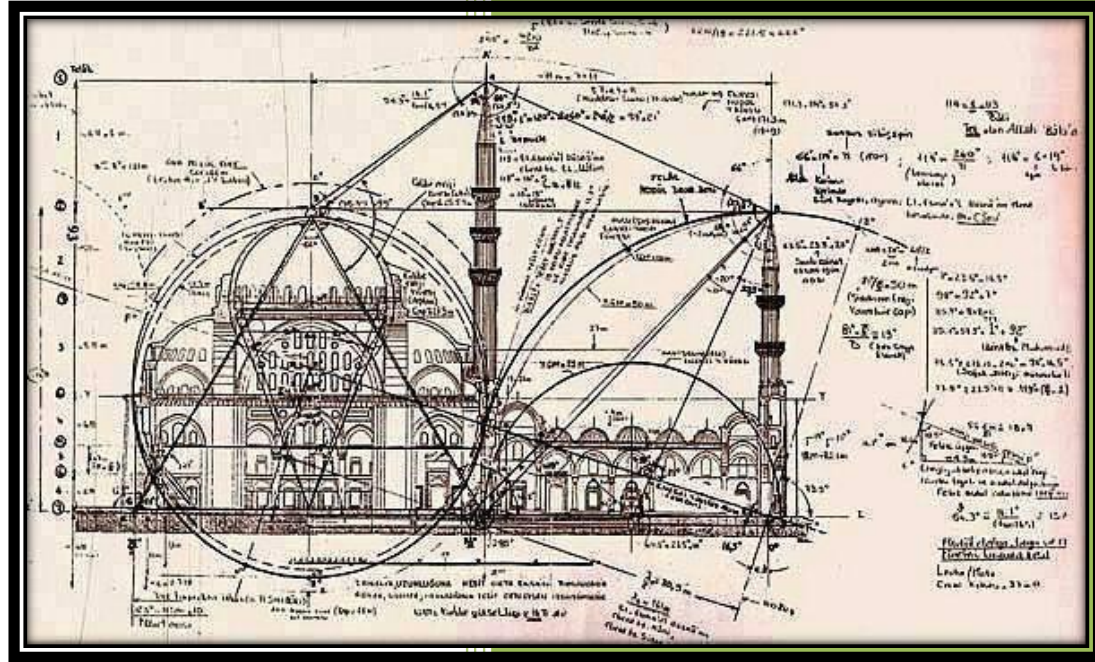

AKSARAY 2025

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
GÜZELYURY MESLEK YÜKSEKOKULU

MİMARİ RESTORASYON PROGRAMI

MİR233 MOZAİK YAPIM TEKNİKLERİ VE RESTORASYONU (Seçmeli F)
DERSİ 2025-26 GÜZ YARIYILI UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Ders İçeriği: Bu ders; mozaik sanatının tarihsel gelişimi, kullanılan malzemeler ve uygulama tekniklerinin kuramsal ve uygulamalı olarak incelenmesini kapsamaktadır. Ders kapsamında doğal taş, cam ve seramik gibi mozaik malzemelerinin özellikleri, tessera kesme teknikleri, doğrudan ve dolaylı uygulama yöntemleri, kompozisyon oluşturma, harç hazırlama ve yüzey uygulama süreçleri ele alınır.

“Bu fotoğraflar, ilgili kişi/kurum/kuruluş/firmaya özeldir, izin alınmadan hiçbir şekilde alıntı yapılamaz, çoğaltılamaz, yayımlanamaz.”

**MİR233 MOZAİK YAPIM TEKNİKLERİ VE RESTORASYONU
(Seçmeli F) DERSİ 2025-26 GÜZ YARIYILI UYGULAMA ÖRNEKLERİ**

UYGULAMA RAPORU ÖRNEĞİ

T.C.

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

GÜZELYURT MESLEK YÜKSEKOKULU

2025-26 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI – MİMARİ RESTORASYON PROGRAMI

MOZAİK YAPIM TEKNİKLERİ VE RESTORASYONU FİNAL ÖDEVİ

ZÜBEYDE NUR ATILGAN

242003001

Figür: Medusa (Gorgo)

Merkezde görülen yüz, Yunan mitolojisinde Medusa'ya aittir. Medusa: Saçları yılanlardan oluşan, bakışıyla insanları taşa çevirme gücüne sahip, Apotropaik (kötülük savar) bir figürdür. Bu yüzden Medusa tasvirleri özellikle: Zemin mozaiklerinde giriş mekânlarında hamam, villa, agora ve kamusal yapılarda koruyucu amaçla kullanılmıştır.

Kompozisyon Özellikleri

Yüz ifadesi donuk ama güçlü bakış, simetrik yüz kurgusu, abartılı gözler ile geç Roma, erken Bizans üslubuna yakın bir mozaik kurgusu içerir. Yılan saçlar dalgali, ritmik yerleştirilmiştir. Çevreye yayılan hareketli kompozisyon ile figüre dinamizm ve tehditkar etki kazandırılmıştır.

Bordür (Çerçeve)

Çerçevde görülen motif meander motifidir. Sonsuzluk, süreklilik ve düzeni simgeler. Roma ve Bizans zemin mozaiklerinde çok yaygın kullanılmıştır. Bu, figürlü merkezi panoyu düzen ve denge ile çevreler.

Yapım Aşaması

Motif seçimi gerçekleştirildikten sonra çalışılacak boyut belirlendi. Belirlenen ölçülere uygun ve mozaik taşıyabilecek dayanımda alısp zemin kesirildi. Alısp yüzey üzerine şeffaflaşan tufal sürüldü ve motif, hava kabarcığı oluşmayacak şekilde yüzeye dikkatlice yerleştirildi. Ardından, motifin sabitlenmesini sağlamak amacıyla tüm yüzey streç film ile gergin biçimde kaplandı.

Bu aşamadan sonra, motif boyutlarına uygun açıklığa sahip file yüzeye gerildi. Motife uygun renk ve boyutlarda seçilen tesseralar, şeffaf tufal kullanılarak file üzerine yerleştirildi. Mozaik uygulamasına bir uçtan başlanarak sistematik biçimde ilerletildi ve tesseralar arasında uygun derz boşlukları bırakıldı.

Çalışma tamamlandıktan sonra mozaik file ile birlikte kaldırıldı ve alttaki streç film çıkarıldı. Alısp üzerine talaş ve şeffaflaşan tufal ile bir harç hazırlandı ince bir katman olarak sürüldü. Mozaik yeniden yerine yerleştirildi. Ardından gri renkli derz malzemesi, uygun miktarda su ile karıştırılarak yüzeye uygulandı. Derz malzemesi kuruduktan sonra tesseraların yüzeyinde kalan artıklar ıslak sünger yardımıyla temizlendi. Son aşamada ise temizlenen mozaik yüzeye vernik döklüldü ve çalışma nihai görünümünü kazandı.

Restorasyon Tekniği

İlk aşamada mozaik yüzeyin mevcut durumu belgelenir; tessera kayıpları, derz bozulmaları, yüzey kirliliği ve yapısal sorunlar tespit edilir. Ardından mekanik ve gerektiğinde kimyasal yöntemlerle yüzey temizliği gerçekleştirilir. Lüksik veya yerinden oynamış tesseralar özgün malzeme ve dokuya uygun olarak tamamlanır ya da sağlamlaştırılır. Derzler, özgün özelliklere uygun harçlarla yenilenir. Son aşamada ise yüzey koruyucu uygulamalar yapılarak mozaikin uzun süreli korunması sağlanır.

UYGULAMA SONRASI

